

KIURUVEESI

LUOMU-SUOMEN
PÄÄKAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2019

Kiuruveden kaupunki
Tarkastuslautakunta

8.6.2020

Sisällysluettelo

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	3
TARKASTUSLAUTAKUNTA JA ARVIOINNIN TOTEUTUS	4
Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	4
Ulkoisen tilintarkastus.....	5
Arvioinnin toteuttaminen ja arvioinnin tietoperusta.....	5
Sidonnaisuusilmoitukset	6
Arviointikertomusraportointi	6
Vuoden 2018 arviointikertomussuositusten jälkiseuranta.....	6
STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	7
TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	13
Tilikauden tulos ja tase	14
SOTE-maksusuodet	19
kaupunginhallitus.....	21
RUOKAHUOLTO	22
SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO	26
sivistyslautakunta	27
HALLINTO.....	27
PERUSOPETUS.....	29
LUKIOKOULUTUS, TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA KANSALAIPOISTO.....	30
SIVISTYSPALVELUT	31
VAPAA-AIKAPALVELUT	32
tekninen lautakunta.....	33
HALLINTO.....	33
RAKENNUSVALVONTA	34
TIET JA ALUEET	35
KIINTEISTÖT	36
VESI- JA VIEMÄRILAITOS.....	37
tytäryhtiöt.....	38
KIINTEISTÖ OY KIURUVEDEN KIURUNKULMA	38
KIURUVEDEN YRITYSKIINTEISTÖT OY	39
INVESTOINNIT.....	40
KUNTAKONSERNI	41
HENKILÖSTÖ	42
SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA	43
YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	44
TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE.....	45
ALLEKIRJOITUKSET	46

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Mennyt kevät on ollut Kiuruveden kaupungille haasteita täynnä. Valitettava koronavirus on aiheuttanut mitä erilaisempia toimenpiteitä kaikkeen kaupungin toimintaan. Muun muassa lautakunnat ovat pitäneet kokouksiaan etänä. Myös Tarkastuslautakunta joutui miettimään miten saisi koottua arviointikertomuksensa parhaimmalla mahdollisella tavalla. Päädyimme kokoontumaan kaikesta huolimatta livenä, huomioon ottaen koronasta aiheutuvat rajoitteet. Kokoontumispaikkanamme oli valtuustosali, jossa tila riitti meidän viisihenkiselle lautakunnallemme ja turvavälit olivat riittävät.

Arviointikertomuksen parissa uurastimme neljässä kokouksessa, vaikka arviointityötä olemme tehneet läpi vuoden. Olemme tutustuneet pöytäkirjoihin, haastatelleet työntekijöitä ja viime töksemme vertailleet toimintakertomuksia talousarviokirjassa oleviin tavoitteisiin.

Vuoden 2019 tilinpäätös oli 3,2 milj. euroa alijäämäinen ja Kiuruveden kaupungilla on talouden tasapainottamisvelvoite. Lautakunta on huolissaan, riittääkö aika tuohon velvoitteeseen. Vai saavutammeko pian kriisikuntakriteerit? Suurimman haasteen ylitykseen aiheuttaa SOTE kuntayhtymä, joka vuodesta toiseen ylittää sille laaditun budjetin. Kaupungin omat menot olivat tasapainossa, jälleen kerran. Millä keinoilla SOTE:n menot saisi pysymään kurissa? Silloin myös tilinpäätöksemme olisi tasapainossa.

Vuodesta toiseen tärkeänä asiana koen olevan työntekijöiden hyvinvoinnin. Niin myös tänä vuonna. Kiinnitimme lautakunnassa huomiota, kuinka hallintokunnat ovat myös kantaneet huolta työntekijöiden työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta erilaisin keinoin. Se näkyikin sairauspoissaolojen huomattavana vähentymisenä. Huomattavaa on kuitenkin henkilöstön suhteellisen korkea keski-ikä. Se on korkeampi, kuin kunta-alalla keskimäärin. Henkilöstön korkea keski-ikä aiheuttaakin omat haasteensa työssä jaksamiseen. Tähän tulee kiinnittää jatkossakin huomiota.

Kaikista taloudellisista ongelmista ja vaikeuksista huolimatta, Kiuruvesi on virkeä ja iloinen maalaiskaupunki. Yritystoiminta on ollut virkeää ja 20 uutta yritystä on perustettu vuoden 2019 aikana. Työttömyys on vähentynyt huomattavasti edellisestä vuodesta.

Meillä on viihtyisä ympäristö asua ja löytyy upeat harrastusmahdollisuuden liikunnasta kulttuuriin. Lapsiperheiden on meillä turvallista asua ja lapsemme saavat ammattitaitoista opetusta läpi kouluajan. Lukiomme on vireä pieni lukio erikoislinjoineen, joka haluaa koko ajan kehittää toimintaansa. Emme suotta ole ylpeitä näistä asioista. Kiuruvedellä on hyvä asua ja voin pää pystyssä kertoa asuvani Kiuruvedellä, Luomu-Suomen pääkaupungissa.

Haluan esittää kaikille tahoille kiitokseni hyvästä yhteistyöstä menneellä vuodella. Erityisesti lautakunnan muille jäsenille. Teidän kanssanne on ollut ilo työskennellä ja keskustella meille kaikille niin tärkeistä asioista. Erytiskiitokset vielä lautakunnan sihteerille, joka hyppäsi ”liikkuvaan junaan”, ja suoriutui tehtävästään kiitettävien arvosanoin. Ei voi olla helppoa joutua kylmiltään itselleen uuteen tehtävään aivan uusien ihmisten kanssa. Tästä on hyvä jatkaa työskentelyä taas syksyllä uusien asioiden parissa.

Toivotan teille kaikille lämmintä ja rentouttavaa kesää!

Sirpa Piippo
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA ARVIOINNIN TOTEUTUS

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii lisäksi kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Kuntalain lisäksi valtuuston hyväksymä Kiuruveden kaupungin hallintosääntö sääntelee tarkastuslautakunnan toimintaa. Sen mukaan tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa,
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan sekä konsernivalvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla,
4. laadittava esitys tarkastuslautakunnan talousarvioksi,
5. laadittava arviointikertomus.

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Uusi valtuustokausi alkoi 1.6.2017. Hallintosäännön mukaan valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan toimikaudekseen. Tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä ja heillä jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Tarkastuslautakunnan jäsenet arviointivuonna 2019 (läsnäolot kokouksissa):

VARSINAISET JÄSENET

Piippo Sirpa	puheenjohtaja	(11)
Tapaninen Juha	varapuheenjohtaja	(11)
Arbelius Tarja	jäsen	(7)
Keskitalo Harri	jäsen	(11)
Laitinen Maija-Leena	jäsen	(11)
<i>Kulhomäki Anni</i>	<i>jäsen</i>	<i>(-)</i>

HENKILÖKOHTAINEN VARAJÄSEN

Kärkkäinen Marja-Leena
Kärkkäinen Risto
Autio Rauno
Hiltunen Olavi
Tiia-Maria Malinen
<i>Laitinen Maija-Leena</i>

Valtuusto myönsi kokouksessaan 11.3.2019 Anni Kulhomäelle eron tarkastuslautakunnan jäsenyydestä. Hänen tilalleen valittiin Maija-Leena Laitinen, joka toimi Kulhomäen henkilökohtaisena varajäsenenä.

Vuonna 2019 tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa. Lautakunnan päätöksenteko tapahtuu puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Lautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä toimii kaupunginjohtajan sihteerinä Arja Remes, joka myös avustaa lautakunnan kokousten arviointikertomuksen valmistelussa. Väliaikaisina sihteerinä vuonna 2019 toimivat myös toimistosihteerinä Irma Karikumpu ja talousjohtaja Ella Rautio-Kuosku.

Helmikuussa 2020 tarkastuslautakunta valitsi sihteerin varahenkilöksi yhteyssihteerinä Marjut Nousiaisen, joka toimii tehtävässä toistaiseksi.

Ulkoinen tilintarkastus

Ulkoisesta tilintarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat. Niiden toiminta on kaupungin muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kiuruveden kaupungin lakisääteisenä tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Tapio Raappana. Valtuusto valitsi 20.3.2017 § 15 yrityksen kaupungin ja tytäryhteisöjen tilivuosien 2017-2020 (mahdollinen optiovuosi 2021) tilintarkastusyhteisöksi. KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy sulautui emoyhtiöönsä KPMG Oy Ab:hen 31.12.2018. Sopimus tilintarkastuspalveluiden tuottamisesta on hyväksytty tarkastuslautakunnassa 26.6.2017.

Vastuunalaisen tilintarkastaja Tapio Raappanan kanssa 6.6.2019 käydyn neuvottelun perusteella yksimielisesti päätettiin Kiuruveden kaupungin ja KPMG Oy Ab:n välisen tilintarkastussopimuksen ennakaisesta päättämisestä. KPMG Oy Ab tuottaisi Kiuruveden kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelut siihen saakka kunnes uusi tilintarkastusyhteisö valittaisiin ja valintapäätös olisi saanut lainvoiman.

Tarjouspyyntö hallinnon ja talouden tarkastuspalvelu julkaistiin Hilma-palvelussa ja kaupungin kotisivuilla, tarjousten jättöaika oli 11.7 – 23.8.2019. Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät BDO Auditor Oy ja KPMG Oy Ab, joiden molempien tarjoukset täyttivät vaatimukset. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 16.9.2019 tarkastuslautakunnan esityksen, jonka mukaan hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden tuottajaksi valittiin KPMG Oy Ab ja vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi Katri Hokkanen. Sopimus allekirjoitettiin tarkastuslautakunnan kokouksessa 19.11.2019, jossa esiteltiin myös vuoden 2019 tilintarkastussuunnitelma.

Arvioinnin toteuttaminen ja arvioinnin tietoperusta

Tarkastuslautakunnan arviointityö on suunnitelmallista. Lautakunta laatii koko toimikautensa kattavan arviointisuunnitelman ja sitä tarkentavan vuosittaisen työohjelman, jossa nimetään asiat ja kohteet, joiden arviointiin lautakunta kunakin vuonna erityisesti keskittyy. Vuoden 2019 painopistealueena on yleispalvelukeskus. Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

- valtuuston hyväksymä vuoden 2019 talousarvio
- kaupunginhallituksen käsittelemä tilinpäätös
- toimielinten pöytäkirjat
- henkilöstöraportti
- hyvinvointiraportti
- tietotilinpäätös
- sisäisen valvonnan vuosiraportti

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisessa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu. Lisäksi käytössä ovat tilintarkastajan raportit. Tietolähteinä käytetään myös asukas- ja asiakaskyselyjen tuloksia sekä valtakunnallisia selvityksiä ja vertailuja, erityisesti Pohjois-Savon kuntien vertailutietoja. Tarkastuslautakunta perehtyy tarkastusaiheisiin mm. kuulemalla viranhaltija- ja luottamushenkilöjohtoa sekä muita arviointikohteiden vastuuhenkilöitä. Vuoden 2019 toiminnan arviointiin liittyen tarkastuslautakunta on kuullut seuraavia:

- kaupunginjohtaja Jarmo Muinieka
- talousjohtaja Ella Rautio-Kuosku
- hallintojohtaja Anne Koljonen
- kiinteistöpäällikkö Matti Jokitalo
- nuorisosihteeri Anne Rytönen
- kaupunginhallituksen puheenjohtaja Mira Kokkonen
- elinkeinojaoston puheenjohtaja Risto Juntunen
- Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulman toimitusjohtaja Tarja Partanen

Arviointityön tukena tarkastuslautakunnalla on käytössä arviointilomake, joka antaa perustietoja tulosalueen toiminnasta mm. toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Kyselyllä selvitetään perustietojen lisäksi haastateltavan oma arvio siitä, miten toimintaa on ohjeistettu ja miten toimintaa on käytännössä toteutettu ja kehitetty. Tarkastuslautakunta arvostaa, että kuultavat ovat täyttäneet arviointilomakkeen perusteellisesti ja käyttäneet siihen työpanostaan

Tarkastuslautakunnan jäsenillä on käytössään kaupungin iPadit. Kaupungin verkkosivuilla on runsaasti tarkastustyössä tarvittavaa materiaalia. Kokousmateriaali julkaistaan tarkastuslautakunnalle sähköisesti sen omilla sivuilla.

Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta, ilmoitusten käsittely ja saattaminen valtuuston tiedoksi kerran vuodessa. Tarkastuslautakunta pyysi luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita tarkastamaan sidonnaisuusrekisterissä olevat tiedot. Tarkastuslautakunta tarkasti sidonnaisuusilmoitusten muutokset ja saattoi ilmoitukset valtuustolle tiedoksi 18.12.2019.

Arviointikertomusraportointi

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain valtuustolle arviointivuoden havainnot ja suositukset sisältävän arviointikertomuksen. Vuoden 2019 arviointikertomus on hyväksytty tarkastuslautakunnassa 8.6.2020

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet:

Sirpa Piippo	sivistyslautakunta
Juha Tapaninen	sivistyslautakunta
Harri Keskitalo	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto
Maija-Leena Laitinen	-
Anni Kulhomäki	<i>Ylä-Savon Sote kuntayhtymä (ympäristölautakunta)</i>

Esteellisyydet on huomioitu tarkastuslautakunnan kokouksissa, eivätkä esteelliset ole osallistuneet näitä toimialoja koskevien asioiden käsittelyyn eivätkä arviointiin.

Vuoden 2018 arviointikertomussuosituksen jälkiseuranta

Keskeistä arviointityön merkityksen kannalta on se, miten arviointikertomusta ja sen sisältöä käsitellään valtuustossa ja miten arviointia hyödynnetään kaupungin toiminnassa. Kaupunginhallituksen tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ja myös tytäryhtiöt antavat selvityksen arviointikertomuksessa julkituotujen havaintojen ja suositusten johdosta tehdyistä toimenpiteistä siten että ne toimitetaan tarkastuslautakunnalle määräaikaan mennessä.

Vuoden 2018 selvitykset tarkastuslautakunta käsitteli ja hyväksyi kokouksessaan 19.11.2019.

Vuoden 2019 arvioinnista tarkastuslautakunta pyytää tulosalueiden kommentit syyskuun 2020 loppuun mennessä.

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian vuosille 2018 –2020 kokouksessaan 19.3.2018. Strategiassa on määritelty kaupungin visio, kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa noudatettavat arvot sekä strategiset kärjet.

Kiuruveden kaupungin visio: *”Elämäniloa luomu-Suomen pääkaupungissa”*

Kaupungin vision toteutumista tavoitellaan neljän strategisen kärjen avulla, jotka ovat:

- Tasapainoinen ja mahdollistava talous
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Vetovoimainen maalaiskaupunki
- Yrityksiä ja työpaikkoja

Valtuusto hyväksyi 5.11.2018 strategian seurannassa ja raportoinnissa käytettävät mittarit.

Mittareiden toimivuutta tarkasteltiin strategian väliarvioinnissa vuonna 2019 ja havaintojen perusteella niihin tehtiin pieniä yksittäisiä muutoksia ja täydennyksiä valtuuston päätöksellä 11.12.2019. Kaiken kaikkiaan väliarvioinnissa todettiin, että noin puolet kaikista strategiamittareiden mukaisista tavoitteista oli toteutunut.

Strategian toteutumista seurataan osavuosisikatsauksessa ja toimintakertomuksessa, ja tarkastuslautakunta arvioi osaltaan strategian toteutumista. Syksyn 2019 strategiaseminaarissa, joka toimi strategian väliarviointina, taustana käytettiin tilastotietoja sekä kuntalaiskyselyn tuloksia. Niiden pohjalta mm. strategiamittareita tarkennettiin.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että toimintakertomuksen tulisi selkeästi kertoa toteutuivatko strategiassa asetetut tavoitteet tilinpäätösvuonna. Nykyisin toimintakertomuksessa ainoastaan viitataan siellä täällä strategiaan, mutta sitä ei missään vaiheessa käsitellä kokonaisuutena.

Myös tytäryhteisöjen on toteutettava kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan.

TASAPAINOINEN JA MAHDOLLISTAVA TALOUS

Kriisikuntakriteerit (ali-/ylijäämä €/asukas, velkamäärä €/asukas, tuloveroprosentti, vuosikate, suhteellinen velkaantuneisuus)

Kriisikuntakriteerit eivät vielä täyty

Investoinnit suhteessa vuosikatteeseen

Investoinnit ovat olleet pakon edessä maltillisia, sillä vuosikate on surkealla tasolla

Sijoitussalkkujen markkina-arvo ja tuotto

Sijoitussalkkujen markkina-arvo oli 6,8 miljoonaa euroa, tuottoja kotiutettiin 0,5 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 nähden summat kasvoivat, tuolloin vastaavat luvut olivat 6,4 miljoonaa ja 0,4 miljoonaa euroa.

Tytäryhtiöille annettujen avustusten euromäärät ja niiden vaikutukset tuloslaskelmaan

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle on jälleen vuonna 2019 myönnetty suuri avustus (500.000 euroa).

Tytäryhtiöiden tavoitteet: Kiuruveden kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 2018-2021 –asiakirja

Tytäryhtiöille on 24.9.2018 toimitettu tiedoksi omistajapoliittisen linjaukset 2018-2021.

YLEISESTI: Tavoitteet ovat haasteellisia.

KUNTALAISTEN HYVINVOINNISTA HUOLEHTIMINEN

SOTE-kustannusten kehitys

SOTE-kustannukset ovat kasvaneet

Hyvinvointikertomuksen seurantatulokset

Hyvinvointikertomuksessa seuratuissa tilastoissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia

Ylä-Savon SOTEn tilastojen NEET –nuorten määrä (ei töissä, koulutuksessa tai harjoittelussa)

NEET-nuorten määrä on laskusuuntainen, mutta edelleen korkeampi kuin koko maassa keskimäärin

Etsivä nuorisotyön ja nuorten työpajojen asiakasmäärät

	Etsivä nuorisotyö	Nuorten työpajat
2019	48	45
2018	42	38

Nuorisotoimen, liikunta- ja kulttuuripuolen käyttäjämäärät/ käyttöaste / kustannukset

Nuorisotalo	2019	2018
Asiakasmäärä	2 965	2 850
käyttöaste	-	-
Kustannukset		
Tulot	245 €	2 710 €
Menot	90 671€	90 491€
Netto	90 298 €	87 781€

Asiakasmäärä pitävää sisällään avoimien ovien käyttäjät, tapahtumat ja kerhotoiminnan. Käyttöastetta vaikea laskea.

Uimahalli	2019	2018
Käyttäjämäärä	50 247	31 200
Käyttöaste	138 as/pv	85,7 as/pv
Kustannukset		
Tulot	163 052 €	115 922 €
Menot	525 470 €	289 536 €
Netto	-361 524 €	-183 234 €

Kävijämäärä on uimahallin kiinteistön kaikki käyttäjät: uimarit, kuntasalikävijät ja koululaiset. HUOM: Vuonna 2018 uimahalli aukaistiin vasta elokuussa (remontti).

Jäähalli	2019	2018
Käyttötunnit	1 602 h	1 665 h
Käyttöaste	43,3 %	44,6 %
Kustannukset		
Tulot	73,979 €	72 777 €
Menot	205 168 €	231 328 €
Netto	-131 189 €	-158 551 €

Jäähallin käyttöaste laskettu 7 kuukaudelta ja aukioloaika on klo 7-22.

Liikuntahalli	2019	2018
Käyttötunnit	5 886 h	6 568 h
Käyttöaste	27 %	30,6 %
Kustannukset		
Tulot	9 324 €	11 340 €
Menot	133 168 €	120 382 €
Netto	-123 844 €	-109 042 €

Liikuntahallin käyttöaste laskettu vuoden jokaisesta päivästä ja aukioloaika on klo 7-22.

Kiurusali	2019	2018
Kävijämäärä	22 492	22 638
Käyttöaste	43,18 %	36,16 %
Kustannukset		
Tulot	25 940 €	53 584 €
Menot	266 725 €	296 987 €
Netto	-240 785 €	-243 403 €

Suora kuntalaispalaute/kyselyt

Vuonna 2019 järjestettiin Pohjois-Savon hyvinvointikysely, Ylä-Savon SOTE:n päihdekysely sekä strategian arvioimisen arviointikysely

Liikennetapaturmien määrä

Vuonna 2019 tapahtui 18 tieliikenneonnettomuutta (vuonna 2018 18 kpl)

YLEISESTI: Tavoitteet ja mittarit ovat haasteellisia

Vuokra-asuntojen käyttöaste

2019:	91,7 %
2018:	94,6 %

Tonttimyynti, tonttitarjonta, rakennusluvut**Myydyt rakennustontit**

2019:	2	(1 pientalotontti, 1 päiväkotitontti)
2018:	1	(teollisuustontti)

Tonttitarjonta	2019
pientalotontit	41
teollisuustontit	12
liike- ja toimitilarakennustontti	1

Luvat	2019	2018
rakennusluvut	55	53
toimenpideluvat	28	23
ilmoitukset	30	24
muut	10	4

Investoinnit alueella

<i>Virranrannan peruskorjaus</i>	453 460 €
<i>kyläkoulujen kunnostus</i>	272 950 €
<i>yläkoulun hissien korjaus</i>	146 500 €
<i>uimahallin vesikaton uusiminen</i>	143 140 €
<i>Erätie</i>	111 020 €
<i>Tukkitie – Jussintie (tiet ja alueet)</i>	105 810 €
<i>Tukkitie – Jussintie (vesi- ja viemärlaitos)</i>	99 510 €
<i>nuorisotalon korjaustyöt</i>	91 330 €
<i>työkoneet (tiet ja alueet)</i>	93 690 €
<i>jäteveden puhdistamon saneeraus</i>	84 740 €
<i>asuntokatujen korjaus (tiet ja alueet)</i>	75 280 €
<i>terveyskeskuksen korjaukset</i>	74 060 €
<i>taloliittymät</i>	61 274 €

Nettomuutto

2019: -67
2018: -87

Oppilaiden ja opiskelijoiden määrä oppilaitoksissa

<i>perusopetus 2019: -25</i>
<i>perusopetus 2018: -45</i>

<i>lukio-opetus 2019: -10</i>
<i>lukio-opetus 2018: -5</i>

Kansalaisopiston opiskelijamäärät

2019: -30
2018: +15

Hevosalan yritysten määrä ja Savon eläinsairaalan käyttäjämäärät

Hevosalan yritysten määrä: 11 kpl
Savon eläinsairaalassa eläinlääkäriä puoleen vuoteen

Hyvinvointi-investoinnit (millaisia investointeja tehty ja euromäärät)

uimahallin vesikatto / 140.000 euroa

Markkinointi: käytetyt eurot ja merkittävimmät tulokset

toimintakulut 48 030
toimintatuotot 5 296 (Matkamessupaikkajyvitys, tuotemyynti)

Vuodenvaihteessa 2018-19 otettu käyttöön uusi logo ja graafinen ilme
24.000 euroa käytetty sponsori- ja yhteistyösopimuksiin.

YRITYKSIÄ JA TYÖPAIKKOJA

Perustettujen yritysten määrä

2019: 26
2018: 29

Sukupolvenvaihdosten määrä

2019: 7
2018: 7

Uudet työpaikat/työllisyysaste

	työpaikat	työllisyysaste
2017:	2.585 (+26)	66,8 %
2016:	2.559 (-73)	64,4 %
2015:	2.632 (-92)	62,2 %
2014:	2.724	62,0 %

Peruskorjausmäärärahat/teiden ylläpito/yksityistieavustukset

peruskorjausmäärärahat*)

2019: 453.000 €
2018: 608.000 €

teiden ylläpito

2019: 330.000 €
2018: 371.132 €

yksityistieavustukset

2019: 150.000 €
2018: 150.000 €

yksityisteiden perusparannusavustukset

2019: 37.000 €
2018: 61.000 €

*) sisältää katujen saneeraukset, päällysteiden uusimiset, katuvalaistuksen uusimiset, liikenneturvallisuuskohteet

Yritysvaikutusten arviointimäärät

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että määrällä itsessään ei ole mitään merkitystä, vaan sen arvioinnin vaikutuksilla. Mittarin arviointi on haasteellista.

Kaupungin työntekijöiden etätyöpäivien lukumäärät

Etätyöpäiviä kertyi 117, etätyömahdollisuutta käytti 13 henkilöä

Kaupungin avoimet työpaikat ja hakijoiden lukumäärät

Uusia vakituisia työsuhteita alkoi 15. Lisäksi haussa oli useita määräaikaisia toimia/virkoja.

Lastenhoitaja	-	Koulunkäynnin ohjaaja	(24)
Lukion rehtori	(11)	Laitoshuoltaja	(11)
Kansalaisopiston rehtori	(16)	Kiinteistönhoitaja	(8)
Hallintojohtaja	(16)	Liikunnanohjaaja	(2)
Liikunnanohjaaja	(4)	Ruoanjakaja-siivooja	-
Peruskoulun rehtori	(11)	Päiväkotiapulainen	-
Lastenhoitaja	-	Perusopetuksen luokanopettaja	(4)
Perhepäivähoitaja	-		

Kaupungin yritystilojen/tonttien tarjonta ja käyttöaste

Yritystilojen käyttöaste 91,7 % (vuonna 2018 94,6 %).
Yritystontteja ei myyty, tonttitarjonta ennallaan.

Investointiavustusten määrä (maatilat ja yritykset)

Maatilat		
Vuosi 2018	36kpl	1 323 450,28 €
Vuosi 2019	27 kpl	3 581 861,55 €
Yritykset:		
Foto Elämys Oy	53 789	(Lintu- ja luontoelämyspalveluiden perustamisinvestoinnit)

Yhteisöveron määrä

yhteisövero 1,9 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa vuonna 2018)

Yritys- ja tilakontaktien määrä

yrityskontaktit 50 kpl (ensiasiakas)
tilakontaktit 170 kpl (kaikki)

Syntyneet työpaikat

Avoimia työpaikkoja noin 40 – 60 kpl

Lopettaneiden yritysten ja mautilojen lukumäärä

31 kpl (29 kpl vuonna 2018)

TALOUELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kiuruveden kaupungin taloudellista asemaa voidaan kuvata sekä kaupungin että kaupunkikonsernin näkökulmasta seuraavaan taulukkoon otettujen keskeisten tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen tunnuslukujen avulla.

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2019 oli 21,75 %.

Talouden tunnuslukuja: Kiuruveden kaupunki

	2017	2018	2019
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	11,2	11,2	11,4
Vuosikate / poistot (%)	107	65	10
Vuosikate / asukas (€)	511	252	45
Investointien tulorahoitus (%)	107,8	57,9	12
Kassan riittävyys (pv)	38	36	36
Omavaraisuusaste (%)	47,4	45,5	40,5
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	55,3	58,6	63,5
Kertynyt yli-/alijäämä (€ / asukas)	168	-17	-425
Lainat (€ / asukas)	3 787	3711	4 123

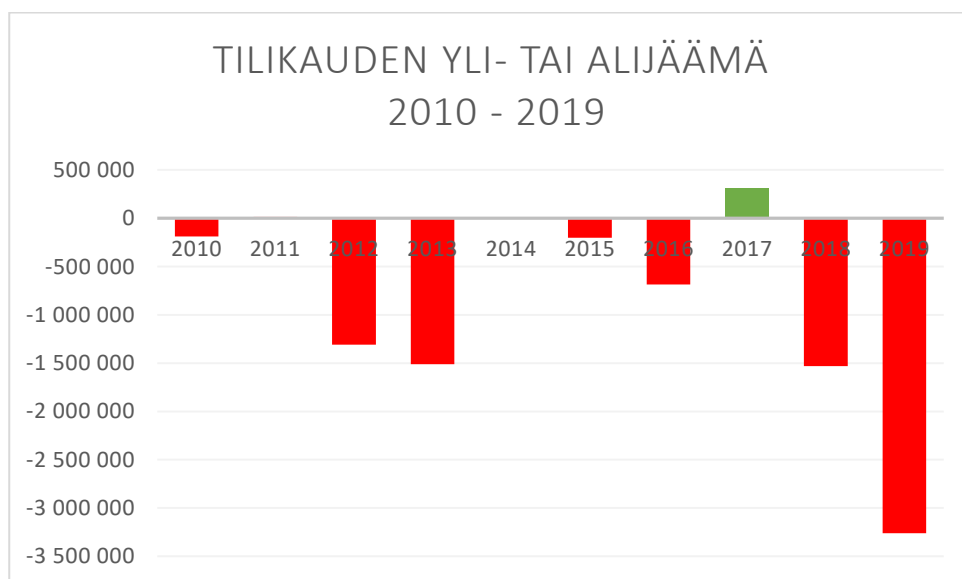
Talouden tunnuslukuja: Kaupunkikonserni

	2017	2018	2019
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	47,1	46	46,3
Vuosikate / poistot (%)	104	68	60,8
Vuosikate / asukas (€)	810	472	433
Investointien tulorahoitus (%)	98	81	68
Kassan riittävyys (pv)	4	39	38
Omavaraisuusaste (%)	35,1	39	31,5
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	62,8	33,3	67,4
Kertynyt yli-/alijäämä (€ / asukas)	317	66	-101
Lainat (€ / asukas)	6 820	6 912	7 273

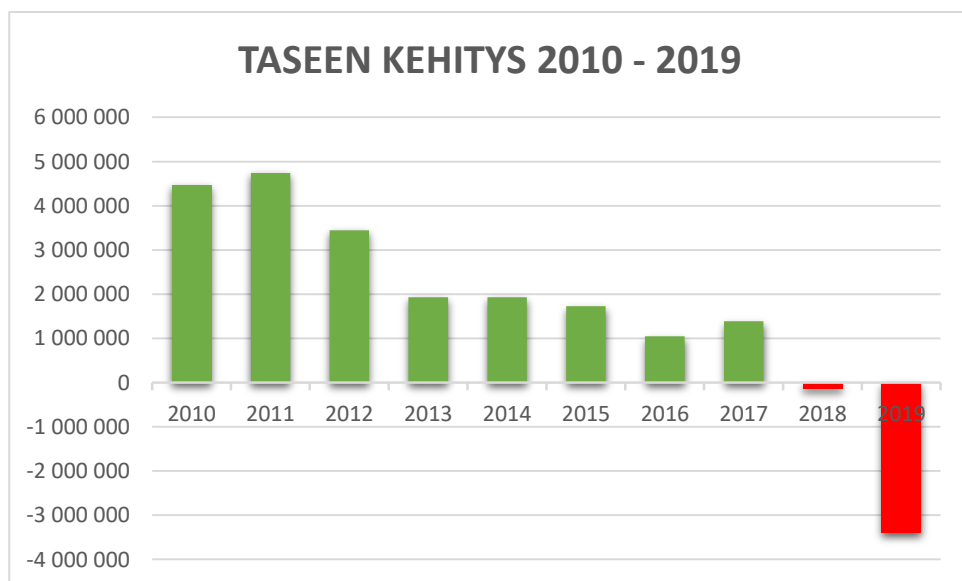
Tilikauden tulos ja tase

Tilikauden tulos oli alijäämäinen 3 261 107 euroa.

Taseessa alijäämä oli 3 401 796 euroa.

2019	-3 261 107
2018	-1 529 542
2017	305 909
2016	-685 392
2015	-203 616
2014	0
2013	-1 512 000
2012	-1 308 000
2011	12 000
2010	-190 000

2019	-3 401 796
2018	-140 689
2017	1 388 853
2016	1 047 376
2015	1 732 768
2014	1 936 000
2013	1 936 000
2012	3 449 000
2011	4 744 000
2010	4 466 000

Toimintakate, verotulot ja valtionosuudet

Kuntien verorahoitus koostuu verotuloista ja valtionosuuksista. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella.

Toimintakate

Toimintatuotot:	6 968 766
Toimintakulut:	-61 202 920
TOIMINTAKATE:	-54 155 213

Verotulot

tulovero:	19 910 217
kiinteistövero:	1 718 790
yhteisövero:	1 917 458
VEROTULOT:	23 546 464

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET	32 633 475
-----------------------	-------------------

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 216.800 euroa yli muutetun talousarvion. Toteutuminen oli 104,3 %. Toimintatuotot kasvoivat noin 401.200 euroa vuoteen 2018 verrattuna eli 6,1 %.

Ulkoiset toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 127.900 eurolla. Toteutuminen oli 99,8 %. Toimintakulut kasvoivat noin 2,2 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna eli 3,8 %. Kaupungin oman toiminnan toimintakulut kasvoivat 4,1 % ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus kasvoi 3,6 % vuoteen 2018 verrattuna.

Valtakunnallinen verokorttiuudistus ja tuloverorekisterin käyttöönotto aiheuttivat osaksi sen, että verotulot toteutuivat noin 1.053.500 euroa alle alkuperäisen talousarvion ja noin 353.500 euroa alle muutetun talousarvion. Verotulojen toteutumiseen vaikutti lisäksi se, että tulovero oli arvioitu liian suureksi, vaikka arvio perustuikin Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Verotuloja kertyi kuitenkin enemmän kuin vuonna 2018.

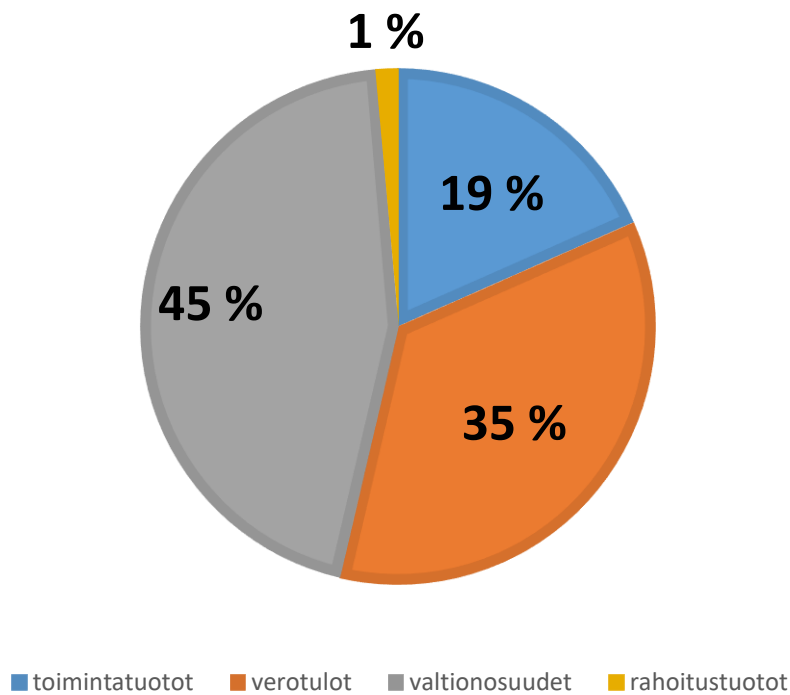
Hallitus päätti syksyllä budjettiriihen yhteydessä aikaistaa kunnille maksettava kertaluonteinen 237 miljoonan euron valtionosuuksien lisäys vuodelta 2020 vuodelle 2019. Kiuruveden kertaluonteinen osuus oli noin 350.000 euroa. Tämän ja muiden muutosten johdosta valtionosuudet toteutuivat noin 451.800 euroa yli alkuperäisen talousarvion ja noin 21.800 euroa yli muutetun talousarvion.

Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 321.700 eurolla (sote kuntayhtymän maksuosuus ylitti alkuperäisen talousarvion noin 2,0 milj. euroa). Palvelujen ostot kasvoivat lähes 1,3 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna, eli 3,3 %.

(Kiuruveden kaupungin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019)

TULOJEN JAKAUTUMINEN 2019

(66,8 MILJONAA EUROAA)

Verotulot:

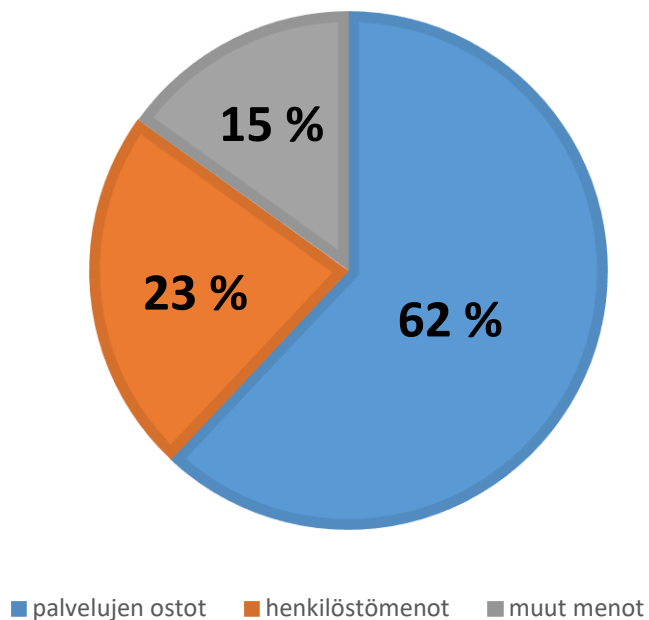
tuloveron osuus 84,56 %

kiinteistöveron osuus 7,30 %

yhteisöveron osuus 8,14 %

KULUJEN JAKAUTUMINEN 2019

(66,5 MILJOONAA EUROAA)

Palvelujen ostot:

mm. maksuosuudet
Ylä-Savon SOTE
kuntayhtymälle

Henkilöstömenot:

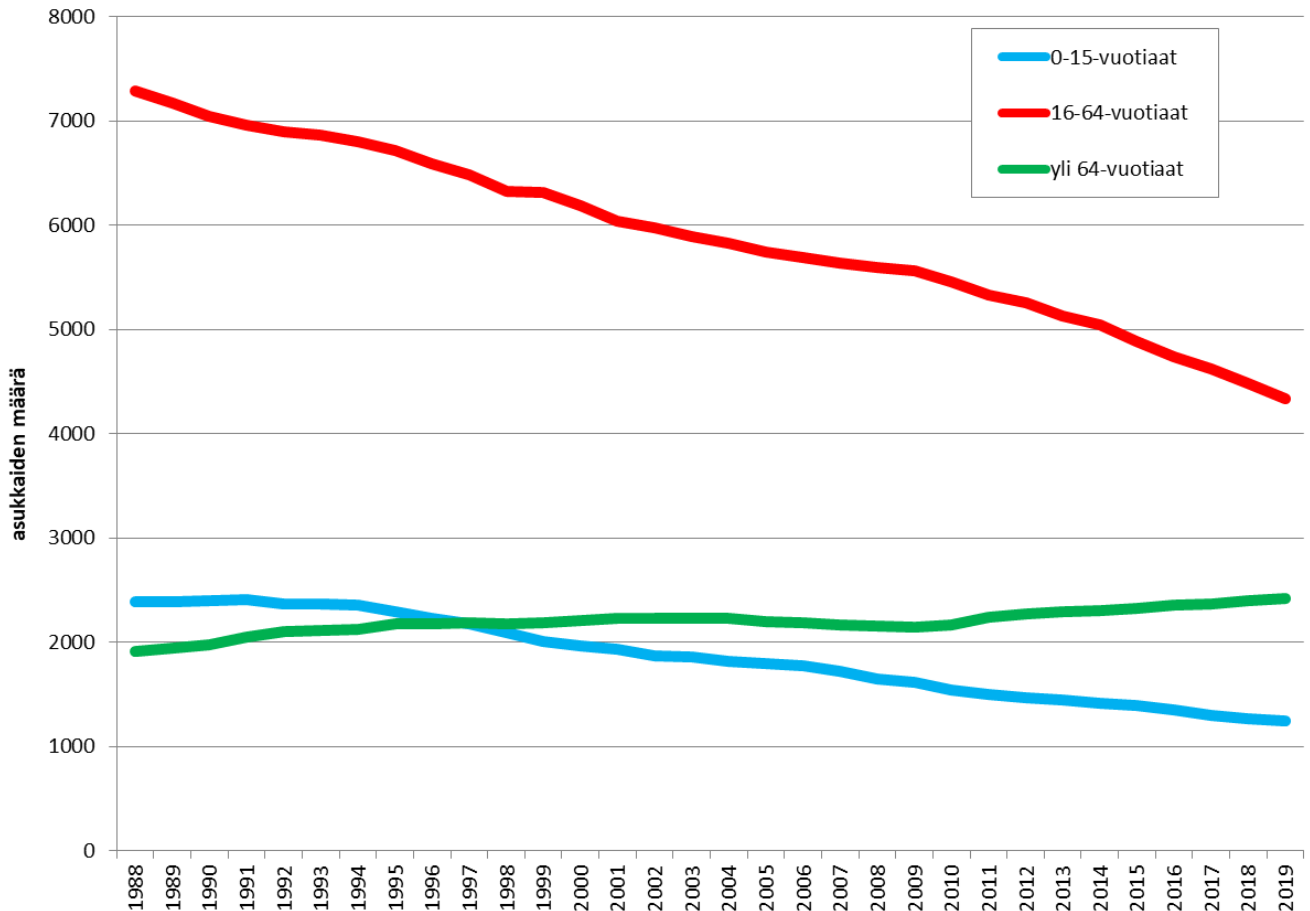
palkat, palkkiot ja
henkilöstösivukulut

Muut:

kaikki muut kaupungin menot

Väestö

VÄESTÖRAKENTEN KEHITYS 1988 - 2020

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuonna 2017 vuosikate oli 4,24 miljoonaa euroa (107 %) ja vuosikate per asukas 511 euroa
Vuonna 2018 vuosikate oli 2,05 miljoonaa euroa (65 %), eli asukasta kohti 252 euroa.

Tilikaudella 2019 vuosikatetta kertyi enää 359 400 euroa eli noin 45 euroa asukasta kohti. Vuosikate oli enää 10 % suunnitelman mukaisista poistoista ja arvonalentumista. Jotta oltaisiin +-0 -tilanteessa, jossa poistot ja arvonalentumiset juuri ja juuri katettaisiin, vuosikatteen tulisi olla kymmenen kertaa suurempi.

Lainat

Koko lainamäärä vuonna 2019 oli 33,0 miljoonaa euroa, mikä on lähes kolme miljoonaa enemmän kuin vuonna 2018. Lainoista 48 % on kiinteäkorkoisia ja 52 % on sidottu euriborkorkoon.

Sijoitukset

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden 2019 lopussa noin 6,8 milj. euroa ja tase-arvo oli noin 6,2 milj. euroa. Vuonna 2019 sijoitusvarojen tuottoja kotiutettiin 0,5 milj. euroa. Sijoitussalkkujen varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoittain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Yli 5 000 euron poikkeamat, joita valtuusto ei ole hyväksynyt.

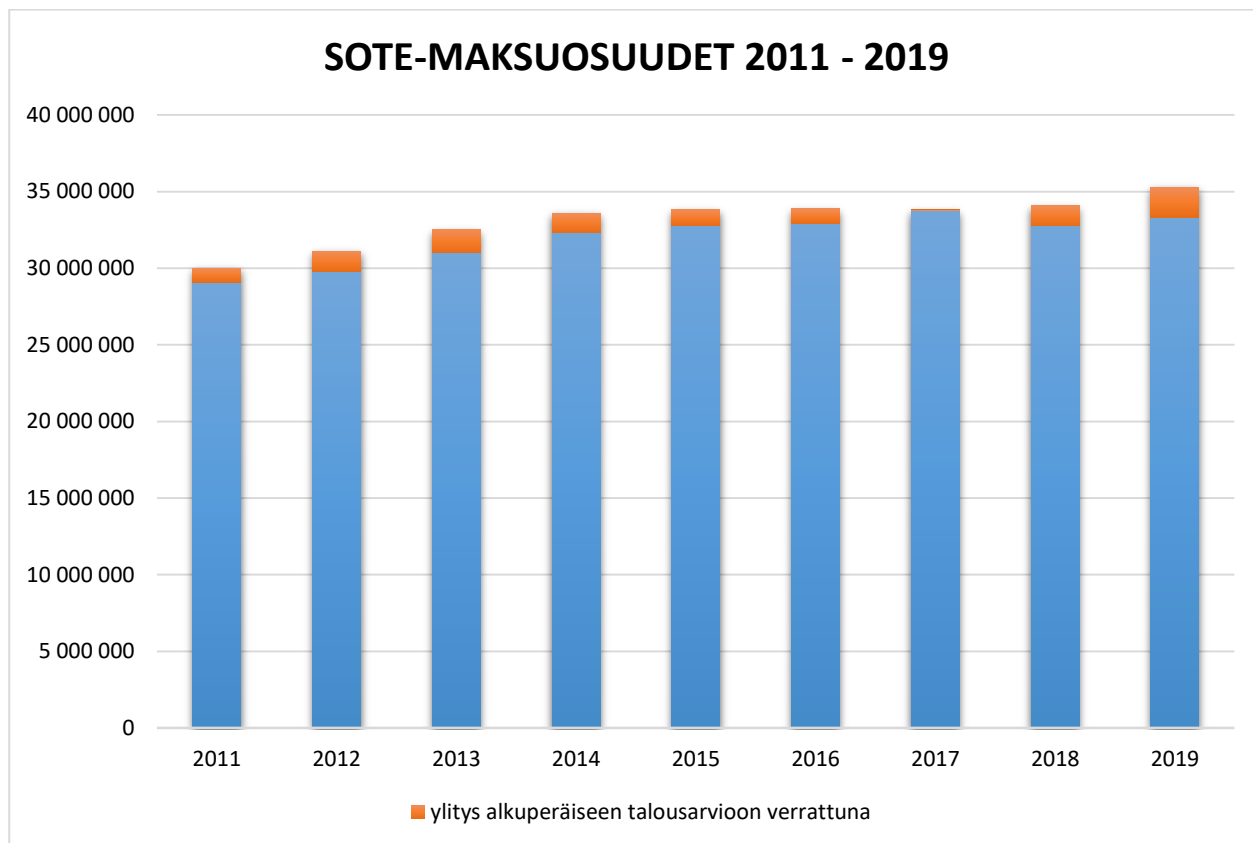
KÄYTTÖTALOUS	TULOJEN ALITUKSET	MENOJEN YLITYKSET
Yleishallinto	5 516	
Ruokahuolto	20 119	
Maataloushallinto	23 109	
Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto		284 199
Varhaiskasvatus		58 985
Peruskoulutus		108 069
Sivistyspalvelut	27 923	
Vapaa-aikapalvelut	15 199	
Rakennusvalvonta	14 027	
Tiet ja alueet		173 478

INVESTOINTIOSA	TALOUSARVIO + MUUTOKSET	TILINPÄÄTÖS 2019
MENOT	3 600 961	3 301 711
TULOT	360 109	332 660
NETTO	3 240 852	2 969 051

SOTE-maksuosuudet

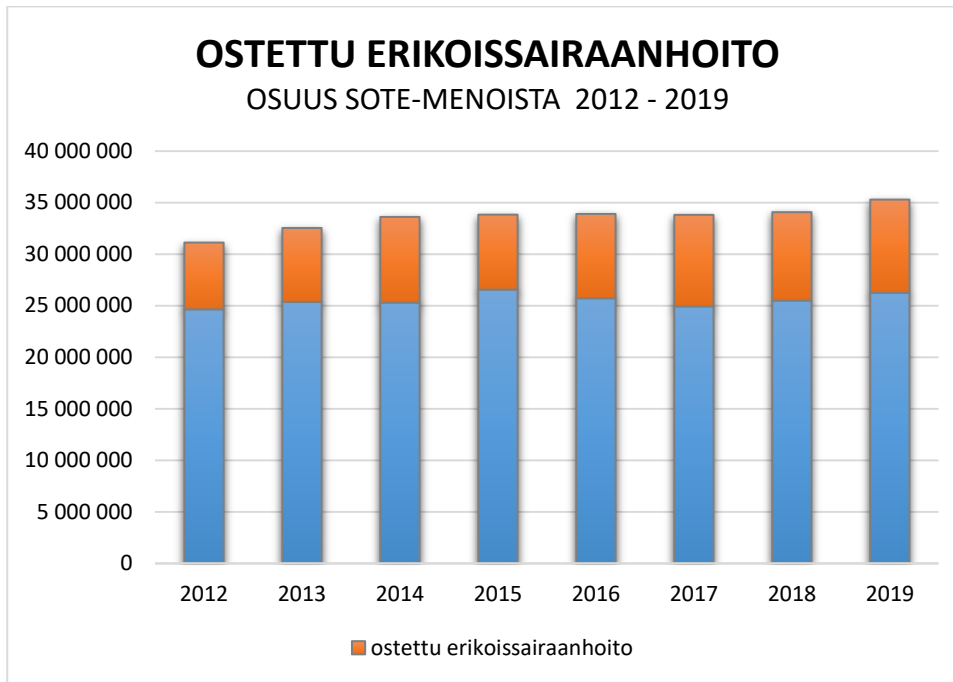
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuutta varten varattu määräraha on ylittynyt joka vuosi. Vuonna 2019 ylitys on noin 2 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna, ja 0,3 milj. euroa yli muutetun talousarvion.

Viime vuosina ylitys on vaihdellut vuosittain 1-1,5 milj.€ alkuperäiseen talousarvioon ja 0,2 - 0,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

tilinpäätös- vuosi	maksuosuus (€)	ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna (€)
2011	30 010 986	910 986
2012	31 112 278	1 312 278
2013	32 526 343	1 526 323
2014	33 599 999	1 299 999
2015	33 820 002	1 020 002
2016	33 886 988	975 988
2017	33 799 621	59 621
2018	34 061 065	1 301 065
2019	35 282 415	1 992 415

Ostettu erikoissairaanhoido

tilinpäätös vuosi	muu sote-maksuosuus (€)	ostettu erikoissairaanhoido
2012	24 639 706	6 472 572
2013	25 358 343	7 168 000
2014	25 294 999	8 305 000
2015	26 554 002	7 266 000
2016	25 711 073	8 175 915
2017	24 926 558	8 873 063
2018	25 489 049	8 572 016
2019	26 243 415	9 039 000

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta on todella huolissaan kaupungin alijäämästä. Myös suuri lainamäärä huolettaa – mikäli korkotasot nousevat, kaupungin talous tulee olemaan vaikeuksissa vielä nykyistä enemmän. Vuosikate on hälyttävällä tasolla, ollen vain kymmenesosa siitä mitä sen vähintään tulisi olla.

SOTE-maksuosuus on ylittynyt joka vuosi. Vuonna 2019 ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli melkein 2 miljoonaa euroa, ja vielä 300.000 yli muutetun talousarvion.

Kaupungin oman toiminta on pysynyt jälleen annetussa budjetissa, mistä kaupunki ansaitsee kiitosta.

Tarkastuslautakunta haluaa myös erikseen muistuttaa, että Savon Kuituverkko Oy (takaustappio -0,4 miljoonaa), Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy (osakkeiden arvonaleneminen 0,4 miljoonaa, avustus 0,5 miljoonaa), Savon eläinsairaala Oy (osakkeiden arvonalennus 60.000 € ja pääomalinat 60.000 €) ja Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma vaikuttavat suoraan ja välillisesti kaupungin talouteen. Kiurunkulman voitollinen tilikauden tulos ansaitsee tulla erikseen mainituksi.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston tilikaudelle asettamia toiminnallisia tavoitteita. Arviot on tehty valtuuston vahvistaman alkuperäisen talousarvion ja tilinpäätöksen mukaan. Alkuperäisen talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin ei tehty vuoden aikana muutoksia.

Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa jokaisen tavoitteen arvioinnin alussa olisi suora itsearviointi: toteutui / toteutui osittain / ei toteutunut. Vasta tämän jälkeen olisi kirjallinen selostus.

Lisäksi lautakunta toivoo, että mikäli tavoite ei ole toteutunut tai on vain osittain toteutunut, tähän johtaneiden syiden lisäksi tulosalue myös antaisi selvityksen siitä, miten ja millä toimenpiteillä tavoitteeseen olisi voitu päästä.

kaupunginhallitus

YLEISHALLINTO

TOTEUTUI

Asianhallintajärjestelmä uudistetaan siten, että uudistettu järjestelmä otetaan käyttöön 1.1.2019 alkaen.

TOTEUTUI

Arkiston kuntoon saattamisesta annetaan väliraportti kaupunginhallitukselle elokuussa 2019. Raportissa selvitetään, missä vaiheessa arkiston kuntoon saattamisessa ollaan ja mitä tehdään loppuvuoden aikana.

TOTEUTUI OSITTAIN

Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisestä tehdään suunnitelmallisempaa ja nykyistä tehokkaampaa. Henkilöstön työhyvinvointi-toimintaan (TYHY) varataan määräraha vuodelle 2019.

Kaupungin henkilöstön työhyvinvointia pyrittiin parantamaan koko henkilöstön yhteisellä TYHY-iltapäivällä. TYHY-iltapäivä toteutettiin 11.10.2019, mutta tilaisuuteen osallistujien määrä jäi harmittavan vähäiseksi. Henkilöstön työhyvinvointitoimintaan varattiin 6.000 euron määräraha (20 euroa / työntekijä) vuodelle 2019. Suunnitelmassa on, että kevään 2020 aikana työntekijöitä kannustetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan liikunnan avulla leikkimielisen kampanjan avulla.

TOTEUTUI

Valmistellaan konserniohjeet ja omistajaohjauksen periaatteet

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on toteutettu hyvin.

Tarkastuslautakunta kiittää, että henkilöstön työhyvinvointi on otettu yhdeksi tulosalueen tavoitteeksi.

Yleisenä henkilöstöä koskevana huomiona tarkastuslautakunta haluaa painottaa hiljaisen tiedon siirtymisen tärkeyttä. Työntekijät tulisi rekrytoida hyvissä ajoin, jotta edeltäjä ehtii perehdyttää uuden työntekijän nimenomaan niihin asioihin, jotka on opittu käytännön työssä, ja joita on mahdotonta siirtää kirjalliseen muotoon.

kaupunginhallitus

RUOKAHUOLTO

TOTEUTUI

Edistetään kotimaisten raaka-aineiden sekä lähi- ja luomuruuan käyttöä. Pyritään myös ruokapalvelujen muissa käytänteissä toimimaan mahdollisimman resurssiviisaasti kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

TOTEUTUI

Jatketaan seudullista yhteistyötä ja verkostoitumista ruokapalvelujen kehittämisen tukena. Kehitetään yhteistyötä tilaajien kanssa.

TOTEUTUI

Tuetaan työssä jaksamista yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään koulutuksen ja esimiestyön kautta sekä muita työhyvinvointia tukevia keinoja käyttäen.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta toivoo suoraa itsearviointia jokaisesta tavoitteesta (toteutui / toteutui osittain / ei toteutunut).

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että ruokahuollossa suositaan lähi- ja luomuruokaa ja niiden käyttöasteet on pystytty pitämään lähes entisellä tasolla:

Käyttöaste	2019	2018
Lähiruoka	21,8 %	21,9 %
Luomuruoka	4,2 %	4,6 %

Tarkastuslautakunta kiittää, että henkilöstön työhyvinvointi on otettu yhdeksi tulosalueen tavoitteeksi. Työssä jaksamiseen ja työergonomiaan on kiinnitetty huomiota. Henkilöstölle on lisäksi mahdollistettu ammattitaidon kehittäminen.

kaupunginhallitus

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN, YRITYSNEUVONTA ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN, MAASEUDUN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

TOTEUTUI

Uusien yritysten perustaminen: 20 kpl.

TOTEUTUI

Asiakaskontaktien määrä: 40 kpl

TOTEUTUI OSITTAIN

Maatilakäynnit yhteistoiminta-alueella vähintään 40 kpl (neuvonta, jaksaminen/hyvinvointi, bioenergia, talous, SPV –suunnittelu, investointitarve).

Tila/asiakaskäyntejä tehtiin 31.12.2019 mennessä 33 kpl, asiakaskontakteja noin 170 kpl.

TOTEUTUI

Edistää LEADER-rahoituksen hakemista.

TOTEUTUI

Maatalouden yritystoimintaan, erityisesti talouden hallintaan liittyvää koulutusta järjestetään yhteistoiminta-alueella 1-2 kpl.

TOTEUTUI

Edistetään bioenergiaa muun muassa yhteistyössä KierRe-hankkeen kanssa.

TOTEUTUI

Pyritään edistämään maatalouden sukupolvenvaihdoksia/tilakauppoja vähintään 4kpl/v huolimatta LUTU:n päättyminen vuonna 2018.

TOTEUTUI

Edistetään ja markkinoidaan vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa maatalojen yrityskauppoja.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on toteutettu hyvin.

Tavoitteet ovat selkeitä ja helposti arvioitavissa. Tarkastuslautakunta kiittää markkinointiin panostamisesta. Erillisen maininnan ansaitsee uusi, raikas graafinen ilme sekä sosiaalisen median käytön tehostaminen markkinointikanavana.

Tarkastuslautakunta pitää hienona asiana, että 4H-yhdistystä ja kylätoimikuntia tuetaan. Lautakunta on myös tyytyväinen, että kaupunki on mukana bioenergiaa eteenpäin vievissä hankkeissa.

kaupunginhallitus

MAATALOUSHALLINTO

TOTEUTUI

Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on oma maataloustoimiston toimipiste.

TOTEUTUI

Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.

TOTEUTUI

Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään kehityskeskusteluilla, palavereilla ja tiiviillä kanssakäymisellä henkilöstön kesken.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta kiittää, että henkilöstön työhyvinvointi on otettu yhdeksi tulosalueen tavoitteeksi. Maataloustoimiston henkilöstö saa kiitosta siitä, että he ovat helposti lähestyttäviä, aidosti asiakkaan apuna ja tukena sekä auttavat asiakkaitaan käytännön tasolla.

kaupunginhallitus

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

TOTEUTUI OSITTAIN

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet.

Kaupungin työllistäminen: Tukityöllistämiseen käytettiin noin 74.000 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 3 veloitetyöllistettävää enintään 6 kk ajaksi. Työttömien työllistämiseen työssääloehdon täyttymiseksi käytettiin noin 31.000 euroa.

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus
Kiuruveden kaupungin työllisyyden hoitaminen on rakentunut pääosin kaupungin ja Kiuruveden Urheilijoiden välisen yhteistyösopimuksen pohjalle. Kiuruveden Urheilijat on vastannut pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistämisestä ja muista tukitoimenpiteistä. Työllisyyden edistämiseksi on Kiuruvedellä ollut käytössä niin sanottu edelleenohjausmalli, jossa Kiuruveden Urheilijat on vastannut palkkatuella palkatun työttömän työnantajavelvoitteista, vaikka itse työ tehdään toisen työnantajan palveluksessa. Kaupunki maksoi vuonna 2019 sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta Kiuruveden Urheilijat ry:lle 150.000 euroa. Sopimuksen mukaan vuoden 2019 tavoitteena oli työllistää palkkatuella vähintään 30 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2019 aikana 20 henkilöä. Tavoitteeseen ei päästy, koska TE – toimiston kiintiö vuodelle 2019 oli 120 palkkatuki-kuukautta (20 henkilöä x 6 kk). Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry:n ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhteinen tavoite oli, että 60 henkilöä osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Vuoden aikana kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 61 eri henkilöä. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Palkkatuella työllistettyjen ja kuntouttavaan toimintaan osallistuvien henkilöiden ikä vaihteli 25 vuodesta 60 vuoteen.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat on ohjannut työnhakijoita työhön/ työkokeiluun/kuntouttavaan työtoimintaan muille työnantajille: Toimi-säätiö, Työttömien yhdistys, Luotsi-paja, Helluntaiseurakunta ja Omakotiyhdistys.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia oli vuonna 2019 kuukausittain keskimäärin 99 saajaa ja vuonna 2018 oli 114 saajaa. Vuonna 2019 Kiuruveden kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä noin 449.000 euroa (vuonna 2018 noin 490.000 euroa, vuonna 2017 noin 593.000 euroa). 300 päivää työmarkkinatukea saaneen henkilön työttömyysaika rahoitetaan puoliksi valtion ja kotikunnan varoista. 1000 päivän jälkeen kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 % prosenttiin.

Yhteistoimintaosuudet: TYP – verkoston toiminnasta maksettiin lisälmen kaupungille noin 4.000 euroa. Yhdistysten työllistämisen tukeminen.

Työllistämisavustusta maksettiin yhteisöille seuraavasti: Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30.000 euroa ja Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 7.000 euroa.

Nuorten kesätyöllistäminen: Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 19.400 euroa. Yhteensä 36 työnantajaa työllisti 79 kiuruvetistä nuorta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Työttömyysaste on laskenut – vuonna 2018 se oli 12,1 % ja vuonna 2019 se oli 11,2 %. Tarkastuslautakunta pitää nuorten kesätyöllistämistä tärkeänä asiana. Työmarkkinatuen kuntaosuus on pienentynyt ja työttömyys on laskenut. Työllisyyden hoitamisessa on tehty hienoa työtä. Kaupungin tulee jatkaa samaan malliin.

kaupunginhallitus

SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO

TOTEUTUI OSITTAIN

Erikoissairaanhoidon menojen hillitseminen perusterveydenhuoltoa vahvistamalla; lääkärin virat täytetään, ajanvarausvastaanoton toimivuutta parannetaan (vastaanotolle tulee päästä 1-2 viikossa)

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Kiuruveden kaupungin välille laadittiin palvelusopimus palvelujen tuottamisesta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi. Sopimuksen mukainen maksuosuus ylittyi 2,0 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

EI TOTEUTUNUT

Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaaminen.

Lähipalvelut ovat vuosien ajan vähentyneet.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Ostetun erikoissairaanhoidon menot olivat 5,5 % yli budjetoidun (467.000 €).

Koko SOTE:n maksuosuuden ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli noin 2 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen nähden maksuosuus kasvoi 1,2 miljoonaa euroa (3,6 %).

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan ajanvarausvastaanotolle on päässyt hyvin.

Tarkastuslautakunta haluaa erikseen huomauttaa, että SOTE:n tulisi pysyä sille asetetussa budjetissa.

sivistyslautakunta

HALLINTO

EI TOTEUTUNUT

Päivitetään opetustoimen arviointisuunnitelma

Opetustoimelle on laadittu 2003 arviointisuunnitelma, joka kaipaisi päivitystä. Vuosi 2019 oli kuitenkin sivistystoimen hallinnossa monien muutosten vuosi: Sivistystoimen vastaava Minna Lilja lähti vuoden alussa rehtoriksi Keravalle. Yläkoulun rehtori Matti Heikinmaa hoiti sivistystoimen vastaavan tehtävän oman toimen ohessa kevään ja kesän 2019. Lukion rehtorina ja sivistystoimen vastaavana aloitti Katja Kajava elokuussa 2019. Henkilöstövaihdosten vuoksi hallinnon toimialan prioriteetti on ollut perustoiminnan turvaaminen vaihdoksista huolimatta. Sivistystoimen arviointisuunnitelmaa ei ehditty uudistaa vuonna 2019.

TOTEUTUI

Palvelukeskuksen sisäistä yhteistyötä kehitetään muun muassa järjestämällä koulutuksia ja tapahtumia ajankohtaisista teemoista.

TOTEUTUI

Selvitetään opiskelijahuollon järjestämistä ammatillisen koulutuksen osalta.

TARKASTUSLAUKUTANNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana psykkarin palkkaamista, sillä psykkaritoiminta on saanut runsaasti positiivista palautetta.

Tarkastuslautakunta kiittää, että henkilöstö on huomioitu tulosalueen tavoitteissa. Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen on tärkeää, minkä vuoksi koulutusten järjestäminen ja ajankohtaisista asioista tiedottaminen on oleellista, mikä tulosalueella onkin huomioitu hyvin.

sivistyslautakunta

VARHAISKASVATUS

TOTEUTUI

Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään uuden varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaiseksi.

TOTEUTUI

Parannetaan asiakkaiden valinnan mahdollisuutta ja palvelujen saatavuutta ottamalla käyttöön varhaiskasvatuksen palveluseteli 1.8.2019 alkaen.

TOTEUTUI

Tulosalueen sisäistä yhteistyötä kehitetään. Erityistä huomiota kiinnitetään nivelvaiheisiin esiopetukseen ja perusopetukseen siirryttäessä.

TARKASTASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta tyytyväisenä huomioi, että varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa on tehty yhteistyötä niin yksityisten toimijoiden kuin perheidenkin kanssa.

Käyttöönottettu palveluseteli koetaan hyvänä asiana, sillä se mahdollistaa perheille enemmän valinnanvaraa ja yksilöllisten tarpeiden täyttämisen.

sivistyslautakunta

PERUSOPETUS

TOTEUTUI

Jatketaan Opetushallituksen rahoittamaa tutoropettajatoimintaa ja otetaan käyttöön uusi TVT -strategia.

TOTEUTUI OSITTAIN

Koulujen oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä kehitetään uusien opetussuunnitelmien mukaiseksi. Toteutetaan Kallionkylän ja Lahnajoen koulujen remontit.

Tavoite on toteutunut resurssien mahdollistamalla tavalla. Lahnajoen koululla uusittiin liikuntasalin lattia ja osittain seiniäkin, sekä parannettiin ilmanvaihtoa. Uusi keittiö ja ruokasali tehtiin koulurakennuksen päätyyn entisiin kerhotiloihin. Ilmanvaihto uusittiin samaan päätyyn. Entisestä keittiöstä tehtiin eteinen ja sisäänkäynti. Ikkunaremontti jäi vuodelle 2020. Kallionkylän koululla lattiaremontti on saatettu päätökseen. Alakerran lattioista opettajainhuoneen, keittiön, eteisen ja ruokailutilan lattiat on remontoitu. Luupuveden uuden koulun piha-alueita on muokattu oppimista tukevaksi eri välinein, muilla kouluilla pienimuotoisempaa resurssien mukaista kehittämistä. Nivan koululla on korjattu ruokalan lattiaa ja siistitty piha-alueita. Opetusmenetelmissä käytetään aikaisempaa laajemmin tietotekniikkaa ja tutoreiden opastamana on kokeiltu uusia mahdollisuuksia.

TOTEUTUI

Palvelukeskuksen sisäistä ja palvelukeskusten välistä yhteistyötä kehitetään

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on toteutettu hyvin.

Tarkastuslautakunta kiittää, että perusopetuksessa henkilöstöjärjestelyt on saatu toimimaan hyvin ja tehokkaasti. Lautakunta myös arvostaa, että kaupunki panostaa kyläkouluihin ja niiden säilymiseen mm. kyläkouluja remontoimalla.

Harmillisena asiana on kuitenkin huomioitava laskevat oppilasmäärät, vuonna 2019 oppilasmäärä oli jo alle 800.

sivistyslautakunta

LUKIOKOULUTUS, TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA KANSALAIPOISTO

TOTEUTUI

Oppimisympäristöjen uusimista jatketaan fyysisten ja digitaalisten valmiuksien osalta. Vanhaa esitystekniikkaa uusitaan. Kurssitarjonnassa otetaan huomioon yhteistyö korkea-asteen kanssa

TOTETUTUI

Juhlasalin siirrettävän tutkintoverkon lisäksi luokkiin rakennetaan digitaaliset koeympäristöt.

TOTEUTUI

Kansalaisopiston tavoitteena on opetustoiminnan toteuttaminen asiakaslähtöisesti.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta huomioi positiivisena asiana kansalaisopiston monipuolisen tarjonnan. Lisäksi maininnan arvoinen asia on oppilas- ja opetustuntien määrä, joka on pysynyt hyvällä tasolla huomioon ottaen väestön vähenemisen Kiuruvedellä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kiuruvedellä on pieni, monipuolinen lukio, joka mahdollistaa aktiivisen harrastamisen tai uran pohjustamisen opiskelun ohessa. Mahis, ratsastus-, luma- ja urheilulinjat ovat upea lisä peruslukio-opetukseen.

Erilaiset yhteistyökuviot yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa koetaan tärkeänä ja hienona asiana.

sivistyslautakunta

SIVISTYSPALVELUT

TOTEUTUI

Kulttuuritoiminnan tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä vuosittain niukentuneista resursseista huolimatta.

TOTEUTUI

Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin.

TOTEUTUI

Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta kiittää, että kaupungilla on runsas tapahtumatarjonta. Tapahtumien markkinointia, nimenomaan mainontaa tulisi kuitenkin kehittää. Tällä hetkellä mainonta vaikuttaisi olevan tapahtumanjärjestäjän vastuulla ja järjestäjän aktiivisuudesta riippuu minkä verran näkyvyyttä tapahtuma saa. Tarkastuslautakunta kehottaa miettimään, millä tavoin kaupunki itse voi parantaa tapahtumien näkyvyyttä, sillä näkyvyys lisää kävijöitä ja esim. lipputuloja, mikä puolestaan on kaupungin edun mukaista.

Esimerkiksi tapahtumien markkinointia sosiaalisessa mediassa voisi kehittää. Olisi hyvä ainakin selvittää voidaanko tapahtumamarkkinoinnin budjettia kohdentaa enemmän näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa. Esimerkiksi, vaikka tapahtumat lisätään kaupungin Facebook-sivun tapahtumat-osioon, ne hukkuvat ja katoavat kaiken muun alle, ellei niitä erikseen nosteta.

sivistyslautakunta

VAPAA-AIKAPALVELUT

TOTEUTUI

Etsivän nuorisotyön ja Luotsi – nuortentyöpajan avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

TOTEUTUI OSITTAIN

Panostetaan ikäihmisten voimaa ja tasapainoa harjoitusryhmiin, yhdessä eri yhdistysten, soten ja Ikäinstituutin kanssa.

Liikuntapalvelut ja Ikäinstituutin kolmivuotinen Voimaa Vanhuuteen hanke loppui vuoden 2019 lopussa. Viimeisen vuoden aikana keskityttiin yli 65-vuotiaiden Voimaa ja tasapainoa 10 viikon tehoryhmien ohjaukseen. Tehojakso ryhmiä järjestettiin vuoden aikana 12 kpl. Ryhmät liikuttivat 117 Kiuruvetistä ikäihmistä. Yhteistyö soten kanssa on jäänyt erittäin vähäiseksi.

TOTEUTUI OSITTAIN

Saatetaan uimahallin remontti loppuun.

Uimahallin remontti jatkui vielä kesän 2019 aikana vesikaton uusimisella. Vuoden 2020 kesätaun aikana tulee vielä korjata naisten suihkuhuoneen seinän vesieristys ja allastilan sisäkaton vesivauriot. Vesivaurio aiheutui uimahallin kattoremontin yhteydessä kesällä 2019.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta huomioi, että etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan asiakkaiden määrä on kasvanut. Toiminta on tärkeää nuorten kannalta, etenkin niiden, jotka ovat vaarassa pudota tukiverkoston ulkopuolelle.

Vuoden 2019 hyvinvointiraportin tietojen perusteella tarkastuslautakunta on huolissaan kiuruvetisten nuorten tilanteesta. Nuorisotyöttömyys ja kuntoutusrahan piirissä olevien nuorten määrä on kasvanut. Myös NEET-nuorten määrä on korkea, vaikkakin laskusuuntainen.

Tarkastuslautakunta arvostaa panostusta ikäihmisten liikuntaan, sillä sen myönteiset vaikutukset näkyvät mm. terveydenhuollossa. Liikuntaryhmillä on myös selvästi kysyntää ja tarvetta, sillä liikuntatoimi järjesti niihin useita lisäryhmiä. Toiminnan toivotaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

tekninen lautakunta

HALLINTO

TOTEUTUI

Niistä muiden palvelukeskusten hankkeista, joissa tekninen palvelukeskus on osallinen, laaditaan vuoden alussa toteuttamisaikataulu ja todetaan vastuuhenkilöt.

TOTEUTUI

Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

TOTEUTUI

Tuetaan henkilöstöresursseja esimerkiksi käyttämällä sesonkiluonteisesti tilapäisiä opiskelijoita tai työharjoittelijoita.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on toteutettu hyvin.

Tarkastuslautakunta pitää hienona asiana, että kaupunki voi tarvittaessa tehdä asiakkaan kanssa maksusuunnitelman esimerkiksi vesilaskutuksessa. Näin asiakasta voidaan auttaa selviämään maksuvelvoitteistaan.

Opiskelijoiden palkkaaminen kesäksi on hieno asia.

tekninen lautakunta

RAKENNUSVALVONTA

TOTEUTUI

Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.

TOTEUTUI

Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan ohessa erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

TOTEUTUI

Rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan muun muassa lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen ja asiakirjojen yhtenäistämiseksi Ylä-Savon alueella. Sähköisen Lupapiste – asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta tyytyväisenä huomioi, että rakennus- ja toimenpidelupien määrä on kasvanut. Sähköisen asiointipalvelun käytön kasvu nähdään myös positiivisena asiana.

Luvat	2019	2018
rakennusluvat	55	53
toimenpideluvat	28	23
ilmoitukset	30	24
muut	10	4

tekninen lautakunta

TIET JA ALUEET

TOTEUTUI OSITTAIN

Vireillä olevat osayleiskaavat hyväksytään ja kaavat tulevat voimaan. Vanhainkodin - kirkonrannan ja Kairikon alueiden asemakaava päivitetään ja valmistellaan vanhan meijerin rannan asuinalueen suunnittelua ja asemakaavan muutosta.

Tavoite toteutui osittain. Taajaman osayleiskaavan päivitys ja tarkistaminen hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 17.6.2019 ja se on kuulutettu voimaan tulleeeksi 14.8.2019. Kalliojärven-Toiviaisjärven-Hautajärven seudun rantaosayleiskaavan hyväksymispäätöksestä 12.12.2018 tehtiin hallintovalitus. Kaupunginhallitus määräsi kaavan tulemaan osittain voimaan, lukuun ottamatta muutoksenhaun kohteena olevia merkintöjä.

Vähäisten henkilöstöresurssien ja yleiskaavojen viivästymisen vuoksi Vanhainkodin-kirkonrannan asemakaavan päivityksen käynnistämistä lykättiin vuodelle 2020. Vanhan meijerin alueen suunnittelua ja asemakaavan muutosta ei aloitettu, koska vanhan meijerin purkamisen aikataulusta ei ole tietoa.

TOTEUTUI

Liikenneväylien ja pihojen talvikunnossapidossa painotus on työnohjauksessa sekä esteettömyyden seurannassa. Erityisen tarkasti seurataan eri toimijoiden vastuulla olevien väylien rajapintoja ja työn ajoitusta. Tärkeä seurattava kohde on lumenajo ja sen kustannukset. Kesäkunnossapitoa tehdään hyväksytyin puistojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapitoluokituksen ja hoito-ohjelman mukaisesti ja seurataan siinä asetettujen mittareiden pohjalta.

TOTEUTUI OSITTAIN

Erätien ja Aku Rädyn tien, Piispantien ja Paavo Tikkasen tien perusparannushanke rakennetaan valmiiksi. Samassa yhteydessä siistitään Yhtylän puistometsäalueita ja muuta katu ympäristöä. Uutena kokoojaväylähankkeena aloitetaan Ahonpääntie peruskunnostus. Liikenneväylien ja kiinteistöjen yhteishankkeena toteutetaan Virastokadun ja Harjukadun alkuosan päällysteiden uusiminen ja osittainen perusparannus, Lassi-Pekan rakennuksen purku ja uuden pysäköintialueen rakentaminen sekä muut kaupungintalon ympäristön liikenneturvallisuutta parantavat toimenpiteet.

TOTEUTUI

Liikenneturvallisuuksuunnitelman pohjalta tehdään pieniä parantamistöitä suoraan sekä laaditaan laajemmista kokonaisuuksista erillisiä suunnitelmia. Katuvalaisimia uusitaan vähemmän energiaa kuluttaviin malleihin ja vanhaa valoverkkoa peruskunnostetaan.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on suoritettu hienosti, tosin tarkastuslautakunta huomioi, että tavoite 3 on toteutunut vain osittain: Virastokadun, Harjukadun, Lassi-Pekan ja kaupungintalon suunnitelmat eivät toteutuneet.

Lumenajon kustannustehokkuuden parantaminen on ehdottomasti huomion ja kiitoksen arvoinen asia. Tarkastuslautakunta myös arvostaa, että kaupunki myöntää avustuksia yksityisteille.

Lautakunta arvostaa, että katuvalaistusta uusitaan energiaa ja samalla rahaa säästäviin malleihin.

tekninen lautakunta

KIINTEISTÖT

TOTEUTUI

Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa.

TOTEUTUI OSITTAIN

Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90 – 100 %.

Vuoden 2019 talousarviossa ei ollut määrärahoja rakennusten purkamiseen. Tyhjiä ja käyttämättömiä tiloja on Lassi-Pekassa, Bössilässä, Väressä ja Leivosessa. Lassi-Pekka, Väre ja Leivonen on todettu purkukuntoiseksi. Bössilän myyntimahdollisuus on otettu huomioon asemakaavan muutoksen valmistelussa. Myynti voidaan toteuttaa sen jälkeen, kun Bössilälle on erotettu oma tonttia ja määritelty uusi käyttötarkoitus. Rakennusten käyttöaste on 96,3 %.

TOTEUTUI

Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan energiasäästöohjelman avulla. Säästötavoitteeksi vuoden 2008 – 2012 keskiarvosta mitattuna asetetaan 9 prosenttia. Energiasäästöjä ei kuitenkaan tehdä sisäilman laatua heikentämällä.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Itsearviointi on suoritettu hienosti.

Rakennusten käyttöaste on hyvällä tasolla, jopa aavistuksen verran edellisvuotta parempi: vuonna 2018 käyttöaste oli 96 % ja vuonna 2019 se oli 96,3 %. Tarkastuslautakunta kuitenkin muistuttaa, että tyhjiä kiinteistöistä tulee päästä eroon.

Nykyisen rakennuskannan vanheneminen ja korjausvelan kasvaminen on huolestuttavaa.

Tarkastuslautakunta haluaa erityisesti huomioida energian säästötavoitteen, joka on ylitetty: säästö on ollut todella merkittävä.

tekninen lautakunta

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

TOTEUTUI OSITTAIN

Valmistellaan jätevesipuhdistamon 2. vaiheen saneerauksen toteutussuunnittelu siten, että urakkalaskenta voi käynnistyä joulukuun alussa 2019. Ympäristöluvan muutoshakemukseen (jätetty 30.11.2017) saatavan päätöksen sisältö huomioidaan suunnittelussa. Vuonna 2018 laadittu yleissuunnitelma toimii toteutussuunnittelun perustana.

Jätevedenpuhdistamon 2. vaiheen saneerauksen toteutussuunnittelu alkoi helmikuun alussa ja se valmistui tammikuussa 2020, jolloin myös urakkalaskenta käynnistyi. Viivästyminen alkuperäisestä aikataulusta aiheutui suunnitelmien tarkennuksista ja muutoksista. Ympäristölupapäätös on odotettavissa vuoden 2020 helmi- maaliskuun aikana ja suunnitelmiin tehdään tarkennuksia, jos ympäristölupa sitä vaatii.

TOTEUTUI

Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen pääsääntöisesti 25.1.2016 laadittua ja vuoteen 2020 ulottuvaa vuotovesiselvityksen saneeraus- / toimenpideohjelmaa (kaupunginvaltuusto 29.3.2016 § 7). Saneeraustoimia suoritetaan katujen perusparannushankkeisiin sovittaen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, mutta kuitenkin niin, että vuotovesien määrä on keskimäärin enintään 30 % puhdistamon tulovirtaamasta vuoteen 2020 mennessä.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Tarkastuslautakunta huomioi, että vuotovesiprosentti on hienosti laskussa.
(2015 > 55,5 % ja 2019 > 35,9 %)

Tytäryhtiöt

KIINTEISTÖ OY KIURUVEDEN KIURUNKULMA

EI TOTEUTUNUT

Vuokrasaatavien määrä pidetään edellisen vuoden alhaisella tasolla

Vuokrasaatavat oli 26.300 euroa (vuonna 2018 vuokrasaatavat olivat 25.800 euroa).

EI TOTEUTUNUT

Yhtiön asuntojen käyttöaste pyritään pitämään alhaisen vuokratason ansiosta niin korkealla tasolla kuin se paikalliset olot ja asuntokanta huomioon ottaen on mahdollista.

Käyttöasteessa oli 91,7 % (vuonna 2018 käyttöaste oli 94,6 %).

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Vuokratulot ovat laskeneet ja jääneet alle talousarvion, mutta tilikauden tulos on kuitenkin ollut positiivinen.

Tarkastuslautakunta on huolestunut, sillä kaupungin jatkuva muuttotappio sekä asuntojen huono kunto vaikuttavat suoraan asukkaiden saantiin Kiurunkulman asuntoihin. Asuntomäärä on iso, mutta arvoltaan pieni. Positiivista kuitenkin on se, että vuokrankorotukset on pystytty pitämään kohtuullisina.

Yhtiö on pystynyt lyhentämään lainojaan, mikä on hieno asia, mutta Kiurunkulman lainamäärä on edelleen huolestuttavan suuri.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan Kiurunkulman kaikki vapaat asunnot eivät ole yhtiön verkkosivuilla ja tähän lautakunta toivoo muutosta.

Oman kirvesmiehen palkkaaminen on todella hieno asia. Se lisää joustoa ja nopeuttaa monia korjauksia.

tytäryhtiöt

KIURUVEDEN YRITYSKIINTEISTÖT OY

TOTEUTUI OSITTAIN

Muutos- ja korjaustyöt kilpailutetaan hankintalain mukaisesti vuosille 2019 – 2021. Vuonna 2019 yrityksille tehdään muutos- ja korjaustöitä tarvittaessa. Ne rahoitetaan tulorahoituksella tai kaupungin takaamalla lainalla. Yrittäjän toivomuksesta toimitiloihin tehtävät lisä- ja muutostyöt sisällytetään vuokraan. Tältä osin vuokrankorotus voi olla määräaikainen.

Sellaisia muutostöitä ei ole tehty, jotka olisivat edellyttäneet vuokrankorotusta.

TOTEUTUI OSITTAIN

Vuokrasaatavien määrä pysyy maltillisena ja perintää tehostetaan edelleen voimakkaasti.

Vuokrasaatavat pienenevät merkittävästi vuoteen 2018 verrattuna, johtuen pääasiassa konkurssiyriyten tai lopettaneiden yritysten vuokrasaatavien luottotappiokirjauksista sekä perintätoimien edelleen kiristämisestä.

TOTEUTUI OSITTAIN

Silloin kun kiinteistö on yhden yrityksen hallinnassa, kiinteistöstä tehdään yrityksen kanssa mahdollisuuksien mukaan lunastussopimus tai (kerta) lunastussopimus. Näin varmistetaan yrityksen kiinnittyminen Kiuruvedelle ja helpotetaan Yrityskiinteistöt Oy:n kulu- ja velkataakkaa.

Kiinteistökauppoja tai lunastuksia ei ollut.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Yhtiön vuokratulot ovat kasvaneet, mutta jääneet silti alle talousarvion.

Tilikauden positiivinen tulos on toki hyvä asia, mutta totuus on, että tulos johtuu vakuutusyhtiöltä saaduista korvauksista eikä se siis ole yhtiön omaa ansiota. Vuokrasaatavien pienentyminen itsessään on toki hyvä asia, mutta kun kyseessä on luottotappiokirjaus, ei asiaa voi erityisen positiivisena.

Yhtiö lyhensi lainojaan, MUTTA otti uutta lainaa JA sai lisäksi kaupungilta avustusta.

TARKASTUSLAUTAKUNTA KOROSTAA, ETTÄ AVUSTUSTA EI SAA MYÖNTÄÄ!

Tarkastuslautakunta myös kiinnitti huomiota ristiriitaan toimintakertomuksessa. Ensimmäisen tavoitteen toteutumisesta yhtiö on kertonut seuraavaa:

”Sellaisia muutostöitä ei ole tehty, jotka olisivat edellyttäneet vuokrankorotuksia.”

Myöhemmin tekstissä on seuraava lause:

”Tilikauden aikana rakennusten aktivoituja korjauksia ja muutostöitä tehtiin Teollisuustalo 1:ssä noin 9.000 eurolla ja Lumolassa noin 294.000 eurolla.”

Lautakunta odottaa päätöksiä yhtiön tulevaisuudesta, ennen kaikkea selvitystä siitä, mitkä ovat yhtiön toimintamallivaihtoehdot.

INVESTOINNIT

Vuonna 2019 kaupungin nettoinvestoinnit olivat 2,9 miljoonaa euroa. Suurimpia yksittäisiä investointikohteita olivat:

• Virranrannan peruskorjaus	453 460 €
• kyläkoulujen kunnostus	272 950 €
• yläkoulun hissien korjaus	146 500 €
• uimahallin vesikatkon uusiminen	143 140 €
• Erätie	111 020 €
• Tukkitie – Jussintie (tiet ja alueet)	105 810 €
• Tukkitie – Jussintie (vesi- ja viemärilaitos)	99 510 €
• nuorisotalon korjaustyöt	91 330 €
• työkoneet (tiet ja alueet)	93 690 €
• jäteveden puhdistamon saneeraus	84 740 €
• asuntokatujen korjaus (tiet ja alueet)	75 280 €
• terveyskeskuksen korjaukset	74 060 €
• taloliittymät	61 274 €

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Vuosikate ei riitä kattamaan investointeja. Investointien tulorahoitus 12 %. Vastaava luku vuonna 2018 oli 57,9 % ja vuonna 2017 107,8 %.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Vuosikate ei yksinkertaisesti riitä kattamaan investointeja, kuitenkin suurin osa vuoden 2019 investoinneista on ollut pakollisia korjausinvestointeja.

Lautakunnan on pakko huomauttaa, että investoinnit tulisi tehdä vuosikatteen puitteissa, mutta ymmärtää valtavan ristiriidan huomautuksessaan: investointeja on pakko tehdä, sillä niiden lykkääminen voi kostautua ikävällä tavalla.

Tarkastuslautakunta myös esittää toiveen, että myös investoinnit arvioitaisiin sen mukaan ovatko ne toteutuneet kokonaan vai osittain ja mitkä ovat jääneet toteutumatta.

KUNTAKONSERNI

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma
Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy
As Oy Kiuruveden Ruotu
Kiurunportti Oy

Kuntayhtymät

Itä-Suomen Päihdehuollon ky
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky
Pohjois-Savon liitto
Savon koulutuskuntayhtymä
Vaalijalan ky
Savon ICT-palvelut Oy
Savon Eläinsairaala Oy
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Ylä-Savon SOTE –kuntayhtymä

Yhteis- ja omistusyhteisyyshyhteisöt

Ylä-Savon Jätehuolto Oy
Ylä-Savon Vesi Oy
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy

Yhdistelemättömät yhteisöt

Virranniemi-säätiö (Koy Kiuruveden Kiurunkulma omistaa säätiöstä 50 %)
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöraportti vuodelta 2019 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 25.5.2020.

Henkilöstön määrä vuonna 2019 oli 378 henkilöä.
Vuonna 2018 vastaava luku oli 375 ja vuonna 2017 386.

Vakinaisessa virka- tai työ-suhteessa oli 284 henkilöä ja osa-aikaisia 49 henkilöä.
Naisia kaupungin palveluksessa oli 301 ja miehiä 74.

Sairauspoissaolopäiviä oli vuonna 2019 keskimäärin 8,79 työpäivää henkilöä kohti.
Vastaava luku vuonna 2018 oli 10,6 työpäivää ja vuonna 2017 13,5 työpäivää.

Henkilöstön keski-ikä oli 49,24 vuotta.
Vuonna 2018 keski-ikä oli 48,7 vuotta ja vuonna 2017 48,9 vuotta.
Kunta-alalla työskentelevien keski-ikä koko Suomessa vuonna 2018 oli 47,8 vuotta.

Eläkkeelle siirtyi 9 henkilöä (kaikki eläkejärjestelyt).

Henkilöstökulut vuonna 2019 olivat 15,2 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut ovat vähentyneet vuodesta 2014 vuoteen 2019 yhteensä yli 1,4 milj. euroa. Kulut tosin nousivat vuoteen 2018 nähden. Kuluja on vähentänyt vuodesta 2017 alkaen pääasiassa valtakunnallinen kilpailukykysojimus (kiky), jonka mukaan julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja on leikattu 30 prosentilla (leikkaukset jatkuvat vuoteen 2019 saakka). Tämä on alentanut julkisen sektorin työ-voimakustannuksia. Kuntatyönantajat eivät ole hyötäneet kustannusten alentamisesta, koska valtio on vastaavasti leikannut kuntien valtionosuuksia.

Kertomusvuonna henkilöstöjaostonkokouksia pidettiin kuusi ja yhteistoimintaelimen kaksi.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi, mikä on todella hienoa. Henkilöstön hyvinvointiin on satsattu, ja siihen toivotaan kiinnitettävän huomiota jatkossakin.

Lautakunta myös tyytyväisenä toteaa TVA-järjestelmässä olleet puutteet ja virheet on asiallisesti korjattu vuoden 2019 aikana.

Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkeampi kuin kunta-alalla keskimäärin. Etenkin yli 50-vuotiaiden osuus on huomattavan suuri. Ikääntyminen tuo mukanaan haasteita työssä jaksamiseen ja siihen tuleekin kiinnittää erityistä huomiota.

Yleisenä henkilöstö koskevana huomiona tarkastuslautakunta haluaa painottaa hiljaisen tiedon siirtymisen tärkeyttä. Työntekijät tulisi rekrytoida hyvissä ajoin, jotta edeltäjä ehtii perehdyttää uuden työntekijän nimenomaan niihin asioihin, jotka on opittu käytännön työssä ja kokemuksella, ja joita on mahdotonta siirtää kirjalliseen muotoon.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti niitä kaupungin ja konsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että kaupungin omaisuus ja resurssit turvataan.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa (KL 14§). Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Tilintarkastajien on tarkastettava onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (KL 123 §). Tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessa todennut, että kaupungin sisäinen valvonta ja sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIO

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Riskit on talousarviossa huomioitu hyvin. Riskien hallinnan periaatteita koskeva ohjeistus on päivitetty vastikään ja on näin ajan tasalla. Sisäisen valvonnan ohje sen sijaan tulee päivittää pian, sillä nykyinen on vuodelta 2010.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kaupungin talous on alijäämäinen.

Vaikka kaupungin omat menot ovat pysyneetkin budjetissa, Ylä-Savon SOTE:n ja erikoissairaanhoidon menojen ylitys sekä Savon Kuituverkko Oy:n takaustappio, Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonaleneminen ja avustus sekä Savon eläinsairaala Oy:n osakkeiden arvonalennuskirjaukset ja pääomalaina ovat rankka rasite taloudelle.

Kaupungin suuri lainamäärä on todellinen huolenaihe, sillä korkojen noustessa kaupungin tilanne vaikeutuu entisestään.

Myös asukasmäärän väheneminen on huolestuttavaa. Se vaikuttaa suoraan mm. verotuloihin, valtionosuuksiin, asuntojen käyttöasteeseen ja koulujen oppilasmääriin sekä yleiseen palvelutarjontaan. Väestön ikärakenne muuttuu koko ajan haastavammaksi. Ikääntyneen väestön osuus kasvaa ja samalla myös väestöllinen huoltosuhde kasvaa (kuinka monta ei-työikäistä kansalaista on kutakin työikäistä kohti): 2000-luvun alussa huoltosuhde oli 64,2, kun vuonna 2019 se oli jo 78,4.

Talouden tasapainottamiseen on aikaa enää kolme vuotta. Aika uhkaa loppua kesken. toimenpiteisiin on ryhdyttävä nyt – huomenna voi olla jo liian myöhäistä.

Henkilöstön sairastavuuden lasku on hieno asia, etenkin kun huomioi henkilöstön keski-ikänsä nousun.

Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa jokaisen tavoitteen arvioinnin alussa olisi suora itsearviointi: toteutui / toteutui osittain / ei toteutunut. Vasta tämän jälkeen olisi kirjallinen selostus.

Lisäksi lautakunta toivoo, että mikäli tavoite ei ole toteutunut tai on vain osittain toteutunut, tähän johtaneiden syiden lisäksi tulosalue myös antaisi selvityksen siitä, miten ja millä toimenpiteillä tavoitteeseen olisi voitu päästä.

Joidenkin asetettujen tavoitteiden mittaaminen on haasteellista, jopa mahdotonta. Tarkastuslautakunta toivookin, että tavoitteet olisivat selkeitä ja oikeasti mitattavissa.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Tilintarkastaja on 13.5.2019 päivätyssä kertomuksessaan esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 2019.

Tilintarkastajan suorittama tilintarkastus on tarkastuslautakunnan näkemysten mukaan tehty riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että kaupungin hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 valtuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus ja lautakunnat ottaisivat huomioon toiminnassaan arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittäisivät syyskuun 2020 loppuun mennessä mihin toimenpiteisiin esitettyjen havaintojen ja suositusten johdosta on ryhdytty tai on ryhdyttävä.

ALLEKIRJOITUKSET

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin johtoa ja koko henkilöstöä sekä tarkastuslautakunnassa vierailleita asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä.

Kiuruvedellä 8.6.2020

Kiuruveden kaupungin tarkastuslautakunta

Sirpa Piippo, puheenjohtaja

Juha Tapaninen, varapuheenjohtaja

Harri Keskitalo, jäsen

Maija-Leena Laitinen, jäsen

Rauno Autio, varajäsen